

ČISTÁ
ENERGIE
ZÍTŘKA

2025

MĚSÍČNÍ BULLETIN

Energetika > EU 06

Z obsahu:

- Ukončení dovozu ruského plynu
- Emise metanu v odvětví energetiky
- Jaderný ilustrační program

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

Evropská komise dne 17. června zveřejnila návrh nařízení o postupném ukončení dovozu ruského plynu do EU. Dovoz na základě nových smluv (uzavřených po zveřejnění návrhu) by měl být zakázán od 1. ledna příštího roku. K úplnému ukončení dovozu ruského plynu na základě všech stávajících smluv by mělo dojít do konce roku 2027. Navrhované nařízení nyní projde legislativním procesem v Radě a Evropském parlamentu. Jeho přijetí v Radě bude vyžadovat kvalifikovanou většinu. Komisař Jørgensen zároveň oznámil, že ukončení dovozu ruských jaderných materiálů bude Komise „řešit později“. Na okraj červnové Rady pro energetiku se opět sešli zástupci členských států sdružených v Jaderné alianci. Třináct členů této aliance zaslalo komisaři pro energetiku dopis, ve kterém předkládají doporučení, jejichž provedení by usnadnilo financování jaderných projektů. Otázku investic v oblasti jaderné energie rozebírá již osmý jaderný ilustrační program (PINC). Tento analytický dokument vypracovala a v červnu zveřejnila Evropská komise. Jedním z plánovaných opatření je ve spolupráci s Evropskou investiční bankou minimalizovat rizika spojená s financováním jádra. V rámci červnové Rady pro energetiku byla zřízena Pracovní skupina pro energetickou unii. Jejím úkolem je podílet se na řešení strukturálních problémů, včetně zajištění propojení sítí a efektivního využívání infrastruktury, rychlejších povolovacích postupů či urychlení flexibility systému. Ministři energetiky na červnovém zasedání také projednávali otázku zjednodušení nařízení o snižování emisí metanu v energetice. Požadavkem některých členských států, včetně ČR, je zajištění realističtější implementace tohoto nařízení. Dne 25. června Evropská komise přijala rámec státní podpory CISAF. Do působnosti nového rámce jsou zahrnuty technologie, na které se vztahuje akt o průmyslu pro nulové čisté emise (NZIA).

Příjemné čtení a krásné léto přeje

Zuzana Krejčířiková

ČEZ, a. s. Public Affairs,
Duhová 2/1444, Praha, 140 53
publicaffairs@cez.czZuzana Krejčířiková, ředitelka útvaru Public Affairs |
Eva Boudová | Lucie Horová | Michal Jedlička |
Daniel Měsíc | Tomáš Pírk | Karolína Ryšavá |
David Števík |Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a
bezplatně.Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou
považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ
a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a
textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich
zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných
v době vydání tohoto bulletinu. Public affairs neručí
za správnost a úplnost informací. | Obrázky použité
v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny
Evropské komise, Evropské rady, Evropského
parlamentu a serverů Pixabay.com, Pexels.com,
Freeimages.com, či vytvořeny za pomoci umělé
inteligence BING AI.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

UKONČENÍ DOVOZU
RUSKÉHO PLYNU

UKONČENÍ DOVOZU RUSKÉHO PLYNU

Evropská komise dne 17. června představila **návrh nařízení o postupném ukončení dovozu ruského plynu. K úplnému zastavení dovozu ruského plynu do EU by mělo dojít do konce roku 2027.**

Navrhované nařízení stanoví postupný proces ukončování dovozu, a to v závislosti na typu stávajících či nových smluv. Dovoz ruského plynu (plynovody i LNG) by měl být podle článku 3 návrhu nařízení zakázán od 1. ledna 2026. Toto opatření se týká dovozu na základě nových smluv uzavřených po 17. červnu letošního roku. Článek 4 návrhu nařízení pak umožňuje výjimky z tohoto zákazu. Pro stávající krátkodobé smlouvy uzavřené před 17. červnem se zákaz dovozu použije od 17. června 2026. Pro dlouhodobé smlouvy, které tvoří dvě třetiny stávajících smluv, má být zákaz použitelný od 1. ledna 2028. K úplnému ukončení dovozu ruského plynu by tak mělo dojít do konce roku 2027.

Podle výkladu Komise lze zákaz dovozu na základě stávajících smluv, zakotvený v návrhu nařízení, vykládat jako „vyšší moc“, na což se

mohou evropské společnosti, které mají podepsané dlouhodobé smlouvy na dodávky ruského plynu, odvolat. Některé členské státy však mají obavy ohledně právní jistoty a případných soudních sporů ohledně předčasného ukončení kontraktů. Například španělská společnost Naturgy (dříve Gas Natural Fenosa) je podle dostupných informací povinna na základě dlouhodobých smluv nakupovat ruský LNG až do konce roku 2041.

Návrh nařízení dále od 1. ledna 2026 zakazuje poskytování dlouhodobých služeb ruským subjektům v terminálech LNG. I v tomto případě se tento „okamžitý“ zákaz vztahuje na smlouvy uzavřené po 17. červnu letošního roku. U ostatních smluv o terminálových službách je zákaz použitelný od 1. ledna 2028.

S cílem zajistit bezpečné a koordinované ukončení dovozu ruského plynu, by členské státy měly mít povinnost vypracovat diverzifikační plány s konkrétními kroky a harmonogramy pro ukončení dovozu ruského plynu (což se týká i dodávek ropy). První vnitrostátní plány by měly být Komisi předloženy do 1. března příštího roku. Návrh nařízení také zpřísňuje pravidla pro sledovatelnost původu plynu.

Současně s návrhem nařízení Komise předložila analýzu, ve které posoudila možné dopady předkládaných opatření. Dochází k závěru, že vzhledem k dostatečnému počtu alternativních

dodavatelů na světovém trhu s plynem lze ukončit zbývající dodávky ruského plynu, a to bez významného hospodářského propadu či rizik pro bezpečnost dodávek. Článek 15 návrhu nařízení přitom ukládá Komisi povinnost průběžně sledovat vývoj na trhu s ohledem na bezpečnost dodávek a v případě, že by bezpečnost dodávek byla v některém členském státě vážně ohrožena, umožňuje (v dotčeném státě) dočasně pozastavit zákaz dovozu ruského plynu.

Návrh nařízení nyní projde řádným legislativním procesem v Radě a Evropském parlamentu. Přijetí v Radě bude vyžadovat kvalifikovanou většinu.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

EMISE METANU
V ODVĚTVĚ ENERGETIKY

EMISE METANU V ODVĚTVĚ ENERGETIKY

Nařízení o snižování emisí metanu v energetickém sektoru vstoupilo v platnost dne 4. srpna 2024. Tato norma zavádí řadu nových povinností v oblasti měření, monitorování, vykazování a ověřování emisí metanu, zákaz přímého uvolňování nespáleného metanu, rutinního flérování (spalování) a kontroly úniků a jejich opravy.

Nařízení se vztahuje na širokou škálu odvětví počínaje těžbou, zpracováním, přepravou a skladováním fosilních paliv, tedy uhlí, ropy a zemního plynu, zahrnuje však i požadavky pravidelných monitoringů a vykazování emisí metanu u již uzavřených dolů. Povinnost reportingu dopadá rovněž na země a společnosti těžící a přepravující fosilní paliva sice mimo EU, ale které následně tyto komodity do EU dovážejí. Odpovědnost za reporting v těchto případech mají obchodníci, jenž na evropský trh tato fosilní paliva dodávají, mimoevropští producenti však musí garantovat, že komodity vstupující na jednotný evropský trh splňují požadavek minimalizace produkce metanu během jejich těžby.

Některé státy či mimoevropské nadnárodní společnosti produkující ropy a zemní plyn zejména v oblastech severní Afriky a Perského zálivu již daly najevo svou neochotu ohledně požadavků vyplývajících z evropského nařízení o snižování emisí metanu. Což se týká zejména sankcí za nadměrnou produkci metanu při těžbě, přepravě nebo nedostatečné kooperaci a poskytování informací při požadovaném reportingu. Někteří z těchto obchodních partnerů již prohlásili, že EU je pouze jedním z mnoha odběratelů a v případě náznaku hrozby jakýchkoli sankcí či pokut deklarovali jasný záměr dodávat své komodity na jiné než evropské trhy.

Administrativní dopady a náklady na výše popsané nové požadavky budou představovat značnou zátěž, a to nejen pro firmy, ale i pro jednotlivé členské státy, kterým nařízení ukládá povinnost shromažďovat údaje a informace, vést soupisy, vykazovat požadované informace a statistiky směrem k Evropské komisi a zejména být dohledovým a vymáhacím orgánem všech nařízením požadovaných povinností.

Mezi dotčenými společnostmi a některými členskými státy tak na evropské úrovni sílí přesvědčení a požadavek na nutnost zjednodušit nařízení o metanu. Celkem sedm zemí, mezi něž patří Bulharsko, Česká republika, Řecko, Maďarsko, Rumunsko, Slovensko a Slovinsko proto zformulovalo

požadavek s cílem omezit povinnosti podniků podávat zprávy o emisích metanu. Jedním z argumentů se stal i fakt, že evropský blok aktuálně usiluje o dohodu s USA o nákupu většího množství zkapalněného zemního plynu a Američané se proti povinnosti a případným sankcím vyplývajícím z nařízení rovněž silně vymezují.

Tento požadavek byl projednán příslušnými ministry členských států během jednání Rady EU, které se uskutečnilo 16. června. V průběhu jednání se k tomuto požadavku přidalo i Nizozemsko, nicméně na tiskové konferenci po jednání evropský komisař pro energetiku Dan Jørgensen uvedl, že vyslechl obavy těchto zemí, ale nepovažuje za nutné „znovu otevírat“ text. „Věříme, že existující problémy lze pragmaticky vyřešit v rámci stávajících právních kontrolních mechanismů“, vysvětlil.

Evropská komise zároveň neposkytla členským státům zcela optimální časový prostor potřebný k adaptaci nařízení do národní legislativy. První lhůty pro reporting vyplývající z nařízení jsou již k 5. květnu 2025, což vzhledem k faktu, že je potřeba na národní úrovni připravit a schválit zcela nový zákon, představuje obtížně dosažitelný časový horizont.

A tak i přesto, že v České republice začalo Ministerstvo životního prostředí s implementací tohoto nařízení do národní legislativy ještě na

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

**ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ**

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

EMISE METANU
V ODVĚTVĚ ENERGETIKY

podzim minulého roku, nachází se nyní příslušný „návrh zákona o některých pravidlech pro snižování emisí metanu v odvětví energetiky“ ve fázi dokončení vypořádání připomínek v rámci meziresortního připomínkového řízení a vzhledem k blížícím se volbám do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR tento zákon již zřejmě do voleb nestihne projít celým legislativním procesem. Ostatní členské státy jsou na tom se provedením nařízení do svých národních legislativ obdobně.

Navíc chybí vyjasnění řady problematických bodů, kdy Evropská komise doposud neposkytla vysvětlení nebo návod konkrétní podoby způsobu vykazování a reportingu řady povinností vyplývajících z nařízení. V této souvislosti se rovněž čeká na vydání několika doprovodných delegovaných aktů, které stanoví metodiku výpočtů požadovaných výkazů.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

ZASEDÁNÍ RADY EU

JADERNÁ ALIANCE

ZASEDÁNÍ RADY EU

Dne 16. června (den před očekávaným zveřejněním legislativních návrhů pro ukončení ruských dodávek energie) se v Lucemburku na zasedání Rady EU sešli ministři energetiky. Hlavním tématem setkání byla bezpečnost dodávek a postupné odstranění energetické závislosti na Rusku. V rámci ministerské schůzky zřídila Evropská komise spolu s polským předsednictvím Rady **Pracovní skupinu pro energetickou unii.**

V květnu v rámci plánu REPowerEU Evropská komise **představila** tzv. cestovní mapu pro ukončení energetické závislosti EU na Rusku, a to včetně záměru vypracovat právní akty pro ukončení ruských dodávek energie. Na červnové Radě EU Komise potvrdila zveřejnění **legislativního návrhu** k ukončení dovozu ruského plynu a ropy, nicméně oznámila, že jaderný sektor bude řešen později.

Během ministerské diskuse o plánu REPowerEU a navrhovaných opatřeních většina členských zemí podpořila postupné

odstranění energetické závislosti EU na Rusku a záměr zajistit bezpečnost dodávek. Pouze zástupci Maďarska a Slovenska plán Komise nepodpořili a závěry Rady EU odmítli. Maďarský ministr energetiky již dříve prohlásil, že plány Komise (na ukončení závislosti na Ruských energiích) by jeho zemi stály více než 2 miliardy eur ročně.

Po výměně názorů tak Polsko s podporou 25 členských států přijalo **závěry předsednictví** o posílení energetické unie prostřednictvím zesílení energetické bezpečnosti.

Závěry předsednictví mj. zdůrazňují potřebu další diverzifikace dodávek energie, navýšení meziregionální energetické propojenosti a rozvoje domácích energetických zdrojů či snížení strategické závislosti EU v citlivých odvětvích, včetně kritických surovin. Potvrzují také odhodlání členských států dosáhnout cílů EU v oblasti klimatické neutrality, vytvořit příznivé prostředí pro čisté technologie v oblasti energetiky či zajistit rychlé provedení stávajících právních předpisů. Uskutečnění energetické unie je podle dokumentu cestou k zajištění konkurenceschopnosti EU a cenové dostupnosti energií.

Na okraj ministerské schůzky Evropská

komise a polské předsednictví Rady ustanovily Pracovní skupinu pro energetickou unii. Tato neformální skupina, složená z vysokých zástupců Evropské komise a členských států, má za cíl vypracovat konkrétní řešení skutečných problémů bránících dokončení energetické unie.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

ZASEDÁNÍ RADY EU

JADERNÁ ALIANCE

JADERNÁ ALIANCE

K projednání společných priorit se na okraj červnového zasedání Rady EU k energetice opět sešli zástupci členských států sdružených v Jaderné alianci.

Tentokrát se v roli pozorovatele připojilo i Německo. Jeho účast je výsledkem **změny** energetické politiky, ke které dochází s nástupem nového kancléře Friedricha Merze. Zároveň se Itálie, která dříve měla v Alianci status pozorovatele, stala jejím plnohodnotným členem.

Diskuse se zaměřila na téma financování a investičních potřeb pro rozvoj jaderné energetiky. Členové Aliance debatovali nutnost narovnání podmínek pro všechny nízkoemisní zdroje, potřebu urychlení notifikačních procesů jaderných projektů či zohlednění role jaderné energie jako zdroje, který přispívá ke stabilitě elektrizační soustavy.

Výstupem z jednání Aliance je **dopis** adresovaný komisaři pro energetiku Jørgensenovi. Aliance Komisi předkládá

doporučení, jejichž provedení by usnadnilo financování jaderných projektů. Třináct členů Aliance (včetně České republiky) vyzývá Evropskou komisi, aby tato doporučení zohlednila při revizi rámce státní podpory CISAF (Clean Industrial State Aide Framework).

V první řadě Aliance požaduje, aby jaderné projekty měly přístup k fondům EU a finančním nástrojům. Odvolává se na princip technologické neutrality, který dosud není v této souvislosti uplatňován. Ve snaze dobrat se právního základu vyloučení jaderných projektů k přístupu k evropským fondům Aliance žádá Komisi, aby poskytla písemnou analýzu právního výkladu vztahu mezi Smlouvou o Euratomu a dalšími horizontálními smlouvami.

Za druhé Aliance požaduje, aby Komise urychlila oznamovací postupy (notifikaci) pro státní podporu v jaderném sektoru. V neposlední řadě žádá pomoc při odblokování přístupu k soukromému financování jaderných projektů, včetně mobilizace Evropské investiční banky, k minimalizaci rizik spojených s financováním těchto projektů.

Rámec státní podpory CISAF, jehož cílem je

stimulovat investice do čistých technologií v návaznosti na Dohodu o čistém průmyslu, přijala Evropská komise dne 25. června. Nový rámec mj. umožní členským státům podporu investic do nových výrobních kapacit, na které se vztahuje akt o průmyslu pro nulové čisté emise (NZIA). Rámec státní podpory CISAF bude platný do konce roku 2030 a nahradí dočasný krizový a transformační rámec veřejné podpory (TCTF).

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

VODOHOSPODÁŘSKÁ
ODOLNOST

VODOHOSPODÁŘSKÁ ODOLNOST

Evropská komise dne 4. června zveřejnila [strategii](#) vodohospodářské odolnosti. Vzhledem k tomu, že vodní hospodářství je primárně spravováno na úrovni obcí a regionů, mají opatření navržená ve strategii za cíl podpořit členské státy v řešení jejich problémů v oblasti vody.

Vodohospodářská odolnost je schopnost systémů (jako je např. zásobování vodou, ochrana před povodněmi, čištění odpadních vod) odolávat, přizpůsobovat se a zotavovat se z různých typů stresů a šoků. V závislosti na regionu či úrovni infrastruktury se problémy sektoru vodního hospodářství mohou lišit. Změny klimatu způsobují delší období sucha, což v některých regionech snižuje dostupnost vody. Na druhé straně extrémní srážky způsobují povodně a s nimi spojené ekonomické škody. Dochází také k nadměrnému čerpání podzemních vod a vodních toků, a to jak v souvislosti se zavlažováním v zemědělství, v průmyslové výrobě či pro spotřebu domácností. Průmyslová výroba, těžba, nakládání s odpady či zemědělství mohou způsobovat znečištění

vody. Některé regiony mají problémy se zastaralou infrastrukturou a s neefektivním využíváním vody.

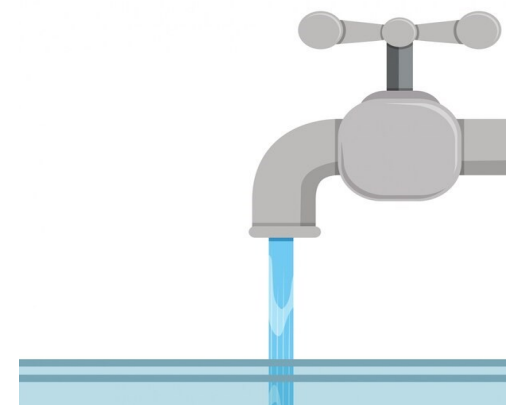
Nelegislativní dokument se proto zaměřuje na tři klíčové cíle pro společný postup v EU. V první řadě Komise navrhuje opatření pro obnovu a ochranu koloběhu vody. Tento cyklus je negativně ovlivněn nadměrným využíváním a špatným hospodařením s vodními zdroji, znečištěním či zhoršením životního prostředí. Komise klade důraz na účinné provádění stávajícího legislativního rámce v této oblasti, včetně rámcové [směrnice](#) v oblasti vodní politiky, [směrnice](#) o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik a [nařízení](#) o obnově přírody. Kromě toho Komise zdůrazňuje nutnost řešení hlavních zdrojů znečištění vody. V této souvislosti hodlá předložit návrh na společnou iniciativu veřejného a soukromého sektoru k dosažení technologického průlomu v metodách pro detekci a sanaci perfluorovaných mastných kyselin (PFAS) a dalších perzistentních chemických látek.

Druhým deklarovaným cílem je šetrné hospodaření s vodou. Společně se strategií vodohospodářské odolnosti Komise zveřejnila [doporučení](#) o účinném hospodaření s vodou, které stanoví hlavní zásady pro snížení spotřeby vody. Stanovuje cíl zlepšit účinnost hospodaření s vodou alespoň o 10 % do roku 2030. Zároveň doporučuje členským státům,

aby stanovily vlastní cíle v této oblasti. Mezi navrhovaná opatření patří pilotní projekt na podporu bezvodých technologií a technologií s uzavřeným vodním cyklem či spojení veřejného a soukromého sektoru k dosažení technologického průlomu v metodách suchého chlazení.

V neposlední řadě je cílem strategie zajištění čisté a cenově dostupné vody a posílení postavení spotřebitelů.

Evropská komise bude od prosince letošního roku každé dva roky svolávat „Fórum pro vodohospodářskou odolnost“, které zajistí dialog se zúčastněnými stranami EU s cílem pokročit v provádění této strategie. Kromě toho Komise v roce 2027 provede přezkum pokroku dosaženého při provádění opatření zahrnutých do této strategie.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

JADERNÝ
ILUSTRAČNÍ PROGRAMJADERNÝ
ILUSTRAČNÍ PROGRAM

Evropská komise dne 13. června vypracovala již osmý jaderný ilustrační program (Nuclear Illustrative Programme – PINC). Komise (podle článku 40 Smlouvy o Euratomu) pravidelně zveřejňuje programy informativní povahy, které mají za cíl usnadnit koordinovaný rozvoj investic v oblasti jaderné energie. Jaderná energie je důležitou součástí procesu dekarbonizace, zajištění konkurenceschopnosti průmyslu a bezpečnosti dodávek energie.

Na základě aktualizovaných národních klimaticko-energetických plánů (NECP) a oznámených investičních projektů Evropská komise předpokládá, že instalovaný jaderný výkon z velkých jaderných reaktorů v EU vzroste do roku 2050 ze současných 98 GWe na 109 GWe, a to při splnění podmínek, že některé stávající reaktory prodlouží svou životnost nad 60 let a plánované projekty nových reaktorů budou realizovány včas.

V základním scénáři Komise odhaduje, že

splnění plánů členských států v oblasti jaderné energie bude vyžadovat investice ve výši přibližně 241 miliard eur. Z toho výstavba nových velkých reaktorů představuje 205 miliard eur a 36 miliard eur bude potřeba na prodloužení životnosti stávajících reaktorů. Komise přitom uvádí, že zpoždění plánovaných projektů by vedlo ke snížení dostupné kapacity a zároveň k navýšení nákladů.

Realizace projektů v oblasti jaderné energie bude vyžadovat kombinaci veřejného a soukromého financování, a také nástroje pro snižování rizik. Komise avizuje, že pro usnadnění nezbytných investic vypracuje pokyny, jak uzavírat dvousměrné rozdílové smlouvy (Contracts for Difference – CfD) pro projekty související s energetikou, a to včetně jejich kombinace se smlouvami o nákupu elektřiny (Power Purchase Agreements – PPA), v souladu s pravidly státní podpory. Na podpoře PPA bude Komise spolupracovat s Evropskou investiční bankou.

Kromě výstavby tradičních velkých reaktorů uvažují některé členské státy o využití malých modulárních reaktorů (SMR). Evropská průmyslová aliance pro SMR, která sdružuje průmysl, výzkum, finanční instituce či regulační orgány, si klade za cíl dosáhnout komerčního provozu SMR začátkem příštího desetiletí. Evropská komise (v návaznosti na práci této aliance) hodlá předložit sdělení na

podporu urychlení vývoje a zavádění SMR.

Pozornost dokument věnuje otázce bezpečnosti. Konstatuje, že silný a nezávislý regulační systém je zásadní pro vysokou úroveň jaderné bezpečnosti. Za klíčové pro zajištění jaderné bezpečnosti označuje odpovědné nakládání s radioaktivním odpadem a vyhořelým palivem a také efektivní vyřazování z provozu.

V souvislosti se strategickou nezávislostí Komise v dokumentu uvádí, že většina energetických společností v EU provozujících jádro může nakupovat jaderné palivo alespoň od dvou alternativních dodavatelů. Výjimkou byly ruské jaderné reaktory typu VVER (provozované také v České republice). Komise očekává, že alternativní dodávky paliva pro VVER budou (v závislosti na schválení ze strany národních regulátorů pro jadernou bezpečnost) plně dostupné nejpozději do roku 2027.

Konečné znění PINC Komise zveřejní po obdržení stanoviska Evropského hospodářského a sociálního výboru. Dokument zároveň předložila k diskusi dne 16. června na Radě ministrů pro energetiku, přičemž potvrdila, že v rámci energetické transformace jsou potřebné všechny nízkoemisní zdroje, včetně jaderných. Zástupci některých pro-jaderných členských států ocenily, že přístup Komise k jádru se postupně mění, a podpořili potřebu investic do jaderné energetiky.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

NUCLEAREUROPE2025

NUCLEAREUROPE2025

Ve dnech 4. a 5. června 2025 se v Bruselu uskutečnila výroční konference nucleareurope, která spojila zástupce jaderného sektoru, evropských institucí, průmyslových spotřebitelů a expertů z celé Evropy. Hlavním tématem dvoudenní akce bylo, jak zajistit, aby Evropa zůstala konkurenceschopná v době transformace směrem k bezemisní ekonomice.

Konferenci zahájil prezident nucleareurope Xavier Ursat, po němž následovala série tzv. fireside chats s klíčovými hosty: generální ředitelkou Generálního ředitelství pro energetiku Evropské komise Ditte Juul Jørgensen, polským státním tajemníkem pro strategickou energetickou infrastrukturu Wojciechem Wrochnou a europoslancem Christophem Grudlerem. Úvodní blok završil samotný Ursat svým pohledem na budoucnost

evropské energetiky.

První den konference se zaměřil na témata energetické suverenity, bezpečnosti dodávek a dostupnosti energie. V panelové diskusi vystoupili například Tom Greatrex (šéf britské NIA), Hugues Hinterlang (Orano), Małgosia Rybak (CEPI) či Jean-Baptiste Léger (MEDEF). Ti přinesli jak pohled z jaderného sektoru, tak perspektivu koncových průmyslových spotřebitelů. Charlotte Nørlund-Matthiessen z kabinetu eurokomisaře pro energetiku přiblížila aktuální legislativní rámec, zatímco Fabien Roques z Compass Lexecon argumentoval, že větší podíl jádra v energetickém mixu povede k levnější a bezpečnější dekarbonizaci Evropy.

První den zakončila slavnostní večeře na vysoké úrovni, během níž generální ředitel nucleareurope Emmanuel Brutin shrnul klíčové poselství dne: „Dnešní diskuse jasně ukázaly, že pokud chceme udržet konkurenceschopnost a zároveň splnit klimatické cíle, musíme využít všechny dostupné bezemisní technologie – a jádro mezi nimi hraje zásadní roli.“

Druhý den se nesl ve znamení specializovaných témat: dekarbonizace, digitalizace, dodavatelské řetězce a dovednosti. Po úvodním vystoupení Frédérica Lelièvre z Framatome následovaly tři paralelní sekce, které vedli partneři konference. PEJ se věnovala řešení tzv. energetického trojúhelníku

(bezpečnost – cena – klima), newcleo diskutovalo evropský dodavatelský řetězec pro pokročilé modulární reaktory (AMRs) a CAELUS představil využití umělé inteligence a digitalizace v jaderném sektoru.

Odpolední panel se věnoval dosažení klimatické neutrality. Peter Claes (IFIEC), Sandrine Devos (EIGA) či William Todts (T&E) popsali výzvy a potřeby energeticky náročných sektorů a dopravy. Audrey Goulven-Priori z Dassault Systèmes ukázala, jak digitální nástroje mohou urychlit rozvoj čistých technologií. Brent Wanner z Mezinárodní energetické agentury přinesl globální perspektivu.

Závěrečná část se zaměřila na jaderný palivový cyklus a dovednosti. Bridget Sparrow (Urenco) prezentovala možnosti navýšení evropské produkce paliva. Následovala debata o pracovních místech a kvalitě pracovní síly. Studie Deloitte ukázala, že jaderný sektor v EU podporuje dnes téměř milion pracovních míst a do roku 2050 by jich mohl vytvořit až 1,5 milionu. Zástupci Komise, národních vlád i průmyslu se shodli na nutnosti koordinovaných investic do lidského kapitálu.

Konferenci uzavřel Emmanuel Brutin s výzvou k pokračování meziodvětvového dialogu: „Pouze společným úsilím institucí, průmyslu a občanské společnosti můžeme zajistit, že Evropa bude i v roce 2050 klimaticky neutrální a zároveň hospodářsky silná.“

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

[FAQ](#)GLOBÁLNÍ PŘEHLED
SITUACE V OBLASTI
KRITICKÝCH NEROSTŮ

GLOBÁLNÍ PŘEHLED SITUACE V OBLASTI KRITICKÝCH NEROSTŮ

Mezinárodní agentura pro energii (IEA) zveřejnila studii, zaměřenou na tzv. kritické minerály. Jedná se o suroviny, klíčové pro široké spektrum energetických technologií a pro ekonomiku celkově. Studie obsahuje detailní posouzení nejnovějších trendů v obchodování s těmito nerosty a investování do nich. Dokument se věnuje i predikci budoucího vývoje.

***Jak se vyvíjí poptávka po těchto nerostech?
Jak se mění jejich cena?***

V roce 2024 pokračoval silný nárůst poptávky po klíčových minerálech využitelných v energetice. Zájem o lithium vzrostl o téměř 30 %, což je trojnásobné tempo oproti každoročnímu 10% růstu v prvním desetiletí 21. století. Stoupala rovněž poptávka po dalších prvcích, jako je nikl, kobalt či další vzácné zeminy, u nichž byl zaznamenán nárůst poptávky v hodnotě 6 – 8 %. Růst je poháněn primárně využitím v oblastech jako jsou elektromobilita, skladování energie v bateriích, obnovitelné zdroje energie nebo energetické

sítě. Za nárůstem poptávky po mědi již po dva roky stojí rychlý rozvoj investic do sítí v Číně. Autoři studie uvádějí, že v případě kovů, využívaných v bateriích, jako je lithium, nikl, kobalt a grafit, pokrývá energetický sektor nárůst poptávky až z 85 %. Zajímavé je, že i přes tak rapidní vzestup poptávky nedochází díky souběžnému růstu nabídky (zejména od tradičních producentů jako jsou Čína, Indonésie a Demokratická republika Kongo) k nárůstu ceny za tyto kritické minerály, zejména v případě kovů používaných v bateriích. Těžaři jsou schopni navyšovat dodávky rychleji, než je tomu u tradičních kovů, jako je měď a zinek. Ceny tak po strmém nárůstu v letech 2021 a 2022 nadále klesají a vrací se na hodnoty před pandemií covidu. Situaci dobře ilustruje například vývoj cen v případě lithia, které v letech 2021–2022 osminásobně zdražilo, aby od roku 2023 jeho cena poklesla o 80 %.

Jak se vyvíjí investice do kritických minerálů?

Zatímco dochází k prudkému rozvoji poptávky po kritických minerálech a očekává se i její další růst, dnešní investiční rozhodnutí čelí na trhu a v ekonomice značným nejistotám. Investiční dynamika v oblasti rozvoje těchto surovin v roce 2024 oslabila. Výdaje v roce 2024 stouply pouze o 5 %, oproti 14% růstu v roce 2023. Reálný růst dokonce, po očištění o inflaci, činil pouze 2 %. Stagnovala rovněž průzkumná

činnost, čímž došlo k pozastavení vzestupného trendu pozorovaného již od roku 2020. Pokles ovšem nepostihl všechny suroviny. Stoupaly např. výdaje na průzkum u lithia, uranu a mědi. Nižší investice pak šly do niklu, kobaltu a zinku.

Jak se vyvíjí diverzifikace dodávek kritických nerostů?

Nadále se zvyšovala koncentrace mezi předními dodavateli zejména v případě rafinace a zpracování nerostů. V letech 2020 – 2024 byl růst produkce rafinovaných materiálů silně koncentrován, v důsledku čehož se u téměř všech kritických nerostných surovin zvýšila i geografická koncentrace. Průměrný tržní podíl tří nejvýznamnějších zemí v oblasti rafinace vzrostl z přibližně 82 % v roce 2020 na 86 % v roce 2024. Přibližně 90 % růstu poptávek pocházelo pouze od jednoho největšího dodavatele, například v případě niklu od Indonésie, v případě kobaltu, grafitu a vzácných zemin od Číny. Autoři studie analyzovali oznámené projekty v oblasti kritických minerálů a zjistili, že pokrok směrem k větší diverzifikaci dodavatelských řetězců bude i nadále pomalý. Do roku 2035 se předpokládá, že průměrný podíl tří největších dodavatelů klesne na 82 %. V případě Číny se tyto hodnoty netýkají pouze rafinace, ale i kapacity recyklace baterií, která v této zemi od roku 2020 pokrývá až dvě třetiny růstu globální kapacity. Podobná koncentrace se týká rovněž těžby, přestože je v tomto

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

GLOBÁLNÍ PŘEHLED
SITUACE V OBLASTI
KRITICKÝCH NEROSTŮ

případě nižší. Nejnovější růst těžební produkce pocházel od zavedených producentů, jako jsou Demokratická republika Kongo v případě kobaltu, Indonésie v případě niklu a Čína v případě grafitu a vzácných zemin. Průměrný tržní podíl tří největších těžbařů se zvýšil ze 73 % v roce 2020 na 77 % v roce 2024. Jedinou výjimku představuje lithium, kde hlavní část dodávek pocházela od rozvíjejících se producentů jako je Argentina a Zimbabwe .

Jaké jsou největší současné problémy v případě kritických surovin a jaké případné další problémy hrozí?

Zmíněná vysoká koncentrace trhu zvyšuje zranitelnost vůči šokům v nabídce, a to zejména v případě, že je z jakéhokoliv důvodu narušena dodávka z největší producentské země. Dopad takového šoku může být dalekosáhlý a může vést k vyšším cenám pro spotřebitele, jakož i snížit konkurenceschopnost průmyslu. Dlouhodobý šok v dodávkách kovů pro baterie by mohl zvýšit průměrné celosvětové ceny baterií o 40 – 50 %. Ačkoliv dnešní trhy působí, že jsou dobře zásobené, nebezpečí se skrývá ve vývozních omezeních a rizicích pro bezpečnost dodávek. Je zaváděn stále větší počet opatření na kontrolu vývozu kritických nerostů, zejména od roku 2023. Čína například v prosinci roku

2024 omezila vývoz galia, germania a antimonu, což jsou klíčové nerosty pro výrobu polovodičů, do Spojených států. Další omezení nastalo v letošním roce, a to například u wolframu, telluru, bismutu, india, molybdenu a sedmi těžkých prvků vzácných zemin. V únoru letošního roku oznámila pozastavení vývozu kobaltu Demokratická republika Kongo, která tím chtěla zastavit pokles jeho ceny.

V současné době podléhá nějaké formě kontroly vývozu více než polovina širší skupiny nerostů využívaných v energetice, přičemž tato opatření se rozšiřují i co do rozsahu, tedy zahrnují nejen suroviny a rafinované materiály, ale i technologie zpracování.

